

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ВИЗАСИНИ ОН-ЛАЙН РАСМИЙЛАШТИРИШ ПОРТАЛИ ХИЗМАТ КЎРСАТИШ СИФАТИНИ ОШИРИШ ЙЎНАЛИШЛАРИ

Джафарова Нигина Алишеровна
Бухоро давлат университети
Ўзбекистан, 200100. Бухоро, М.Иқбол кўчаси, 11.
E-mail: nigina0603@mail.ru

Аннотация: Ушбу илмий мақолада электрон визаларни тақдим этишнинг веб сайтлари таҳлили 3 та мамлакат мисолида ўрганилган ва уларнинг қиёсий таҳлили олиб борилган. Ўзбекистон электрон виза тақдим этилиш портали бўлимлари ва унинг алтернатив тарзидаги ёрдамчи агентлик сайти кўриб чиқилган бўлиб, камчиликларни бартараф этиш бўйича назарий тавсиялар келтирилган.

Калит сўзлар: рақамли тафовут, рақамли туризм, электрон виза, анъанавий виза, ташир пайтида виза, визасиз тартиб.

Abstract: In this scientific article, the analysis of sites for issuing electronic visas was studied on the example of 3 countries and their comparative analysis was carried out. Sections of Uzbekistan's e-visa portal and its alternative subsidiary agency's website were reviewed, and theoretical recommendations were made to address the deficiencies.

Key words: digital divide, digital tourism, e-visa, traditional visa, visa on arrival, visa-free regime.

Кириш

Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2020 йил 5 октябрдаги ««Рақамли Ўзбекистон - 2030» стратегиясини тасдиқлаш ва уни самарали амалга ошириш чоратадбирлари тўғрисида»ги ПФ-6079-сон фармонида [1] “шаҳарлар ва қишлоқлар ўртасидаги рақамли тафовутни камайтириш”, ҳамда “Рақамли Ўзбекистон — 2030 стратегияси доирасида 2020 — 2022-йилларда спорт ва туризм соҳаларини рақамли трансформация қилиш” сингари устувор вазифалар белгилаб қўйилган.

Саёҳатнинг илк қадами бўлмиш, режалаштириш босқичида амалга ошириладиган энг биринчи вазифа, виза олишдир. Визалар халқаро саёҳатчилар сафарининг ажралмас қисми бўлиб, мамлакатга туристик оқимнинг кўплиги ёки камлиги ҳам айнан визалар олиш тизими билан ўзвий боғлиқ саналади. Шу сабабдан ҳам, ҳозирги кунда туристик оқимнинг ҳажмини ошириш ҳамда потенциал туристларни жалб қилиш мақсадида “визасиз” тартиб қўлланилмоқда. Айни тадқиқот иши, Ўзбекистон электрон визаларни тақдим этилиш веб портали амалда қўлланилишдаги аҳамияти ўрганилган халқаро тажриба асосида таҳлил қилишга бағишланади.

Мавзуга оид адабиётлар таҳлили

Ўзбекистоннинг электрон виза сайти бундан олдин таҳлил қилинмаган бўлиб, мамлакатимизда мавзу доирасидан ҳеч қандай мақола, диссертация ва бошқа илмий ишлар ёзилмаган. Шундан келиб чиққан ҳолда, тадқиқот олиб бориш учун хориж мамкалатлари олимларининг электрон визаларини ўрганишга бағишланган мақолалари, рақамли туризм ҳамда рақамли тафовутлар жабҳалари ўрганилди.

Электрон визаларнинг туризм соҳасига таъсири тўғрисида Моҳаммад Нажим Абдулла, Риядх Жаббар Албаҳадили, Аҳмед Шамил Ноори [2], ҳамда туризм соҳасидаги электрон ҳукумат алоқалари доираси [3], рақамли ҳукуматнинг аҳамияти [4] ҳақида Надзея Калбаска Томасз Жановски, Элса Эстевез, Лорензо Сантони каби хориж олимлари ўз илмий мақолаларида ёритиб берганлар.

Моҳаммад Нажим Абдулла, Риядх Жаббар Албаҳадили, Аҳмед Шамил Ноори [5] “Психологик нуқтаи назардан, электрон виза воситаси маълум бир йўналишларга саёҳат қилинишига ижобий таъсир кўрсатиши мумкин, бу эса тегишли туристик йўналишларни қайта саёҳатни амалга оширишга олиб келиши эҳтимоли юқори” деган фикрни билдирганлар. Электрон виза дастури мамлакат чегараларининг яхлитлигини яхшилаш билан бирга, хавфи паст бўлган меҳмонларга кириш жараёнини соддалаштирди [2].

Надзея Калбаска Томасз Жановски, Элса Эстевез, Лорензо Сантонининг “Қачон электрон ҳукумат туризм учун аҳамият касб этади: манфаатдор томонларнинг таҳлили” номли мақоласида давлат идоралари рақамли технологиялардан виза маълумотлари ва электрон виза дастурларини тақдим этиш орқали мамлакат ёки ҳудудга ташриф буюрувчилар тажрибасини яхшилаш учун фойдаланишлари тўғрисида белгиланган [3].

Ўзбекистонлик олимлардан О.Қ.Хуррамов, З.Т. Джуроева иқтисодиётнинг рақамлашуви ва рақамли туризм [6] мавзусига бағишланган изланиш ишлари олиб борганлар. Электрон визаларни олишда учрайдиган муаммолар рақамли тафовутлар кўринишларидан бири бўлиб, Н.С.Ибрагимов [7] илмий ишида Ўзбекистоннинг туризм соҳаси дестинацион рақобатбардошлигида “рақамли тафовут”нинг омили мазмуни ёритиб берилган.

Тадқиқот методологияси

Ушбу илмий ишда электрон визаларнинг амалда қўлланилиши туризм соҳаси ривожига тутган ўрни бўйича фикр юритилган бўлиб, жаҳон статистика манбалари асосида масаланинг долзарблиги ёритилган. Ҳиндистон, Австралия, Сингапур, Тожикистон мамлакатлари e-visa порталларининг дедуктив таҳлили олиб борилган. Таҳлил қилиш жараёнида сайтнинг техник жиҳатдан фойдаланувчиларга мослиги, виза олишдаги қулайлиги каби асосий параметрлар ўрганилган.

Шунингдек, электрон визага эга бўлиш учун ариза билан ҳужжатлар топшириладиган Ҳиндистон, Тожикистон ва Ўзбекистон веб сайтлари қиёсий таҳлил қилиш орқали ютуқ ва камчиликларини инобатга олган ҳолда тадқиқот олиб борилган ҳамда уларнинг бартараф этилиши бўйича таклиф ва тавсиялар келтирилган.

Таҳлил ва натижалар

Рақамли технологиялар туризм соҳасига 2000-йилларнинг бошида Booking.com (меҳмонхона хоналарини бронлаштириш тизими [8]), ёки Airbnb (хона ёки уйни ижарага олиш тизими [9]) каби сайтларнинг ишга тушиши билан кириб келган. Туристлик оқимни жалб этиш мақсадида мамлакат административ бўлими томонидан интерактив усуллардан тортиб, қонуний-норматив ҳужжатлар қабул қилиш сингари турли хилдаги чора- тадбирлар амалга оширилиб, улар ёрдамида ташриф буюрувчилар сонини янада кўпайтиришга эришилмоқда.

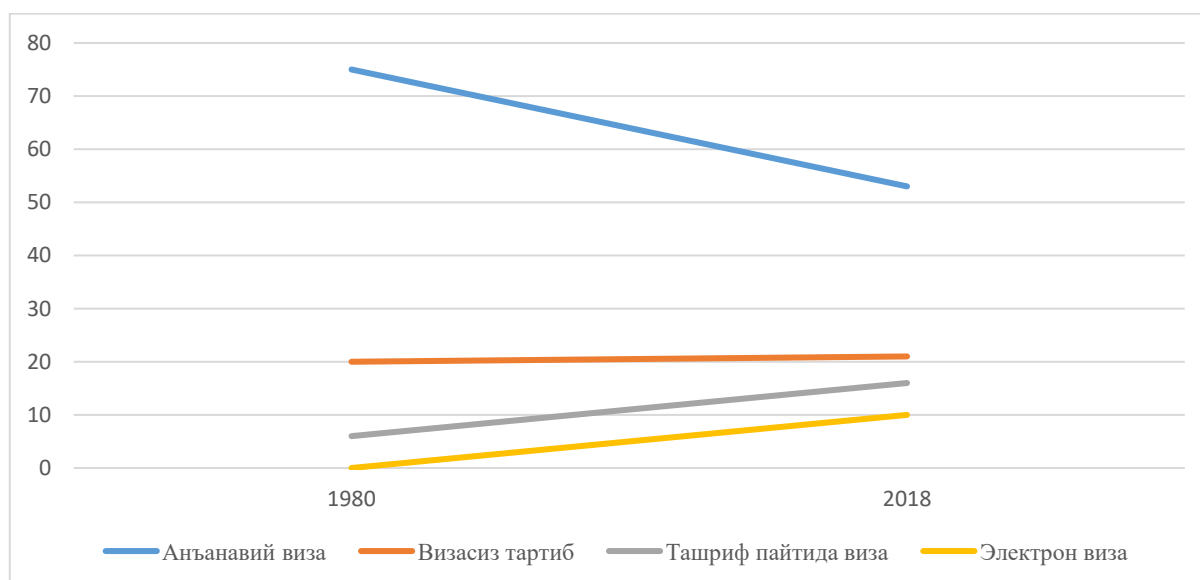
Рақамли асрда рақамли технологияларнинг барча соҳаларда кенг қўлланиб келиниши, айниқса туризм секторининг янада мукаммал бўлиши, серқирра ҳамда жозибadorлигини оширишда муҳим ҳисса қўшмоқда. Бироқ ривожланган

мамлакатларда рақамли технологиялар жадал суръатларда ривожланиб бораётганлиги билан бир қаторда, ривожланаётган ва ривожланган давлатларда рақамли тафовутлар мавжудлигини инкор этиб бўлмайди.

Электрон виза эски усул ўрнига келган ўзига хос ноу-хаудир. Электрон визаларни фақатгина он-лайн олиш мумкин. Яъни барча анкета ва ҳужжатлар тармоқ орқали тақдим этилади. Бунда консул билан ҳеч қандай суҳбат амалга оширилмайди. Улар, одатда, туризм, қисқа муддатли ўқиш ёки профессионал сафарлар учун қўлланилади.

Жаҳон Туризм Ташкилоти (ЖТТ – UNWTO) томонидан йиллик чоп этиладиган “Highlights” журналининг 2019 йил август ойидаги сониди виза енгилликларининг кучайиши бўйича маълумотлар тақдим этган бўлиб, унда қуйидагилар эътироф этилган:

- ташрифдан кейин олинadиган ва электрон визаларга талаб ортиши билан бир қаторда, анъанавий визалар олинishi қисқариб бормоқда;
- анъанавий виза талаб қилувчи дунё аҳолисининг нисбати 1980 йилдаги 75 % дан 2018 йилда 53 %гача камайди.

1-расм. Дунё аҳолисининг виза таъсири

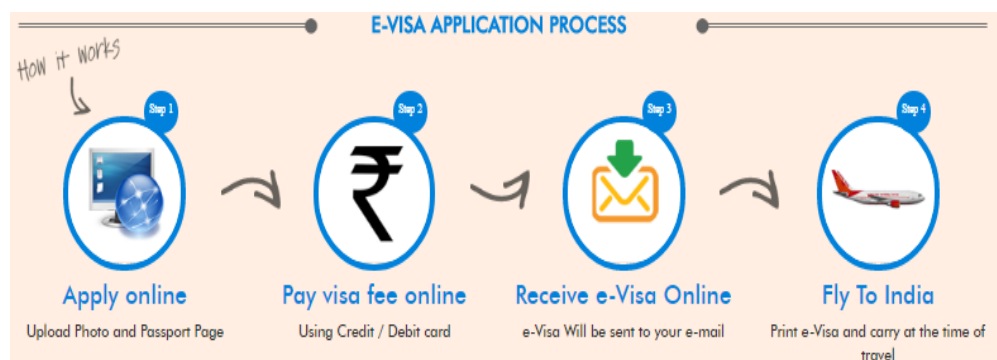
Манба: *International Tourism Highlights. 2019 Edition* - <https://www.e-unwto.org/doi/book/10.18111/9789284421152>

Дастлаб электрон визалар Австралияда қўлланилган. Аста-секин, бу тизим бошқа мамлакатларда ҳам татбиқ этила бошлади.

Ҳозирги кунда кўпгина мамлакатлар, шу қатори Ўзбекистонда ҳам электрон визалар тизимига ўтилмоқда. Бу расмийлаштириш жараёнини ҳам элчихона, ҳам ариза берувчи учун осонлаштиради. Ариза берувчи фақатгина консуллик бўлими электрон почтасига сафарга тегишли ахборотларни юбориши, интернет орқали виза тўловларини амалга ошириши ва жавобни кутиши етарлидир. Электрон визалар қоғозлидан фарқли равишда, анча тезроқ берилади. Бу визалар бўйича қарор қабул қилувчиларга ахборотнинг тез етказилиши эвазига амалга ошади (2-расм).

Визага ариза ёки виза бериш муассасаси сайтига ариза берувчининг ўзи томонидан берилади (бу тизим Австралияда қўлланилади), ёки аккредитланган агент орқали (масалан, Сингапур мамлакати) тақдим этилмоқда. Одатда, мамлакатга

қилинадиган ташрифдан 72 соат олдин ариза топширилиши лозим ва паспорт яроқлилик муддати камида 6 ой давомида тугалланмаслиги шарт.

2 – расм. Он-лайн виза олиш жараёни

Манба: Ҳиндистон электрон визалар тақдим этиш веб портали.

Электрон ресурс: <https://indianvisaonline.gov.in/visa/tvoa.html>

Кўпинча, он-лайн визалар минимал муддатларга, айрим мамлакатларда максимал 30 кундан, бошқаларида эса кўпи билан 90 кунгача тақдим этилади. Агар мамлакатга он-лайн виза олиш имконияти мавжуд бўлса, бу шу давлатга барча турдаги визаларни он-лайн олиб билиш имкониятини беради, дегани эмас. Айрим ҳудудларда он-лайн визалар турлари чегараланган.

Мамлакатда электрон визалар тизими қабул қилиниши, бу у ерга виза олиш осонлашади деган маънони англатмайди. Масалан, Австралия ушбу тизимга ўтган бўлишига қарамай, элчихонага тақдим этилиши керак бўлган ҳужжатлар ҳалигача жуда кўп. Фарқи, тайёрланган ҳужжатлар элчихона электрон почтасига юборилишидир.

Он-лайн жараёнларнинг ўзига хос камчиликлари ҳам мавжуд. Кўпгина мамлакатларда электрон визалар пулли, улар мамлакатнинг белгиланган аэропортлари томонидангина қабул қилинади, шунинг учун ҳам маълумотларни олдиндан аниқлаш зарур.

Электрон визанинг устунлик жиҳатлари:

- паспортга ёпиштириладиган виза ва орқасидаги муҳр ўрнига фақатгина кичик кириш ва чиқиш муҳрлари босилади, бу эса паспорт бетларининг тежалишига олиб келади;

- 72 соат ичида ариза юборувчининг почтасига қабул қилинганлик ёки қилинмаган тўғрисидаги жавоб келади. Демак, сафарга билет олиш ёки олмасликни 3 кун олдин билиш мумкин;

- виза тақдим этувчи шахслар билан тўғридан-тўғри кўришиш ёки суҳбатдан ўтиш керак эмас.

Мазкур жиҳатлари билан бир қаторда электрон визанинг камчиликлари ҳам мавжуд. Уларга қуйидагилар мисол сифатида келтириш мумкин:

- чегарада алоқа билан муаммо туғилиши. Шунинг учун ҳар доим виза тасдиғининг қоғоз вариантдан бир нусха олиб юриш керак;

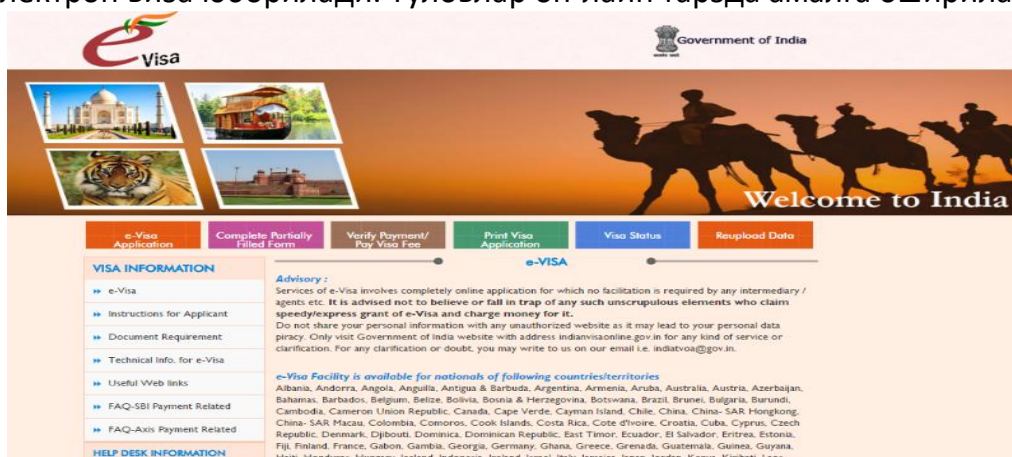
- айрим мамлакатларда бизнес-виза Интернет орқали берилмайди;

- электрон визанинг қоғоз вариантыни чиқариб олиш зарур, электрон қурилмалар орқали кўрсатиш таъқиқланган;

- баъзи давлатларда электрон визалар фақат ҳаво йўллари орқали ташриф буюрувчиларга тақдим этилади, агар саёҳатчи сув ёки ер орқали сафарни амалга оширсин, улар визани белгиланган усулда олишлари керак;

- электрон визаликлар учун чегарадан ўтишда ҳеч қандай алоҳида йўлаклар ёки навбатлар мавжуд эмас.

Ҳозирги кунда кўплаб ташриф буюрувчиларни ўзига жалб қилаётган машҳур туристик жозибадор жойлардан бири бўлмиш Ҳиндистонда ҳам мазкур тизим кенг фойдаланишга жорий этилган. Унда “E-Tourist Visa” деб номланган тизим ҳукумат портал бўлмиш <https://indianvisaonline.gov.in/visa/tvoa.html> сайти орқали он-лайн визага ариза бериш мумкин (3-расм). 60 АҚШ доллари миқдоридаги тўлов амалга оширилгандан сўнг, 4 кун давомида ариза топширувчининг электрон почта қутисига 30 кунлик электрон виза юборилади. Тўловлар он-лайн тарзда амалга оширилади.

3-расм. Ҳиндистонда электрон виза тақдим этувчи портал

Манба: <https://indianvisaonline.gov.in/visa/tvoa.html>

Бу хизматдан бир йилда 2 марта фойдаланиш ва фақат белгиланган аэропортлардагина қўллаш мумкин. Улар: Деҳли, Мумбай, Калкутта, Ченнаи, Тируванантапурами, Бангалор, Ҳайдарабод, Гоа ва Коччи шаҳарларидаги маҳаллий аэропортлар. 150 дан ортиқ мамлакатларга ўз эшигини очган бу мамлакатга максимал 30 кунлик он-лайн виза тақдим этилади. Қўйидаги шартларга жавоб берувчилар мазкур тизимдан фойдаланишлари мумкин:

1. Ҳиндистонга дам олиш, экскурсия, қариндош ва дўстлари билан кўришиш, қисқа муддатли тиббий даволаниш ёки иш бўйича сафар каби мақсадларда ташриф буюрмоқчи бўлган халқаро саёҳатчилар.

2. Паспорт яроқлилиқ муддати Ҳиндистонга келишдан бошлаб, 6 ой муддат давомида тугамаслиги.

3. Халқаро саёҳатчилар қайтиш чипталарига ёки саёҳатни давом эттириш учун бошқа чиптага ва саёҳат учун ўзлари билан етарлича маблағ олиб келишлари лозим, суммаси белгилаб қўйилмаган.

4. Дипломатик/расмий паспортларга рухсат берилмаган.

5. Ҳар бир киши шахсий паспортга эга бўлиши шарт, ота-она ёки турмуш ўртоғи ҳужжатлари билан олишга рухсат этилмаган.

6. “International travel document” соҳибларига яроқли эмас.

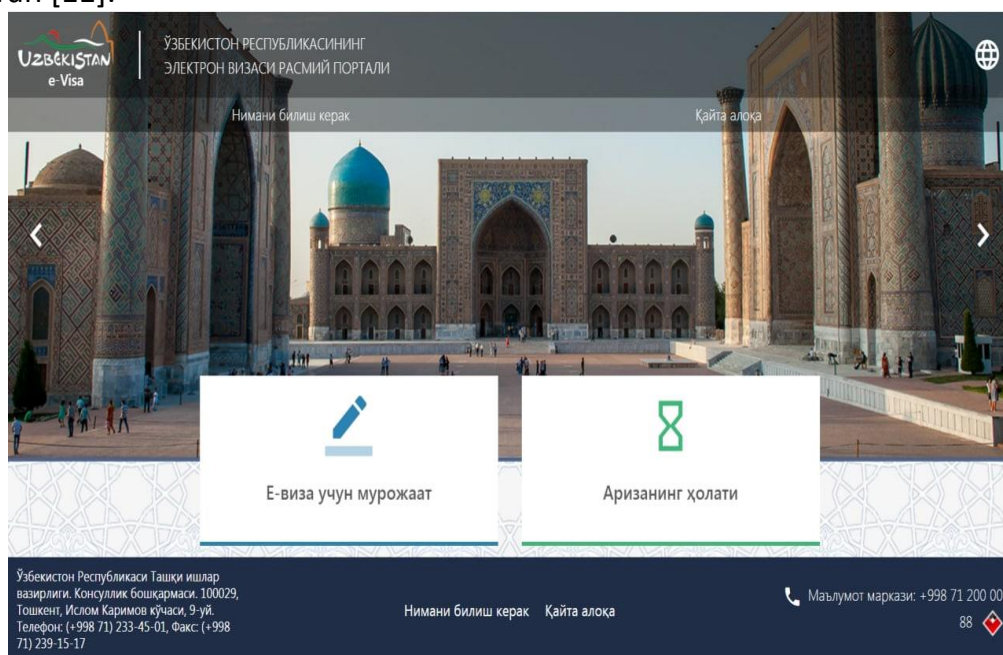
Қўшни мамлакатимиз саналмиш Тожикистонда ҳам 2016 йил 1 июндан буён ушбу тизим қўлланиб келинмоқда. Электрон виза олишнинг расмий сайти

(<https://www.evisa.tj/>) ёрдамида ариза тўлдириш, тўловни амалга ошириш ва визага эга бўлиш каби 3 қадам орқали амалга оширилади. Шу билан бирга, электрон визаларнинг ташриф пайтидаги виза шакли ҳам мавжуд бўлиб, портал ёрдамида ушбу турдаги визага эга бўлиш учун ариза бериш имконияти ҳам мавжуд.

Виза тўловини амалга оширган ва қониқарли жавоб олган мурожаат этувчи электрон почтасига электрон виза юборилади, у Тожикистон давлат чегарасини кесиб ўтишда кўрсатилиши лозим. Тожикистон Республикасининг электрон визаси 90 кун давомида амал қилади, аммо унинг эгаси республикада 45 календарь кундан ортиқ бўлиши мумкин эмас. Электрон виза муддати узайтирилмайди ва белгиланган муддат давомида республикани тарк этиш керак. Сайт қўлланилишга қулай ва носозликлардан холи.

Талабгорлар ўз визаларини электрон почта орқали керакли маълумотлар билан тўлдириб, кредит карта ёрдамида тўловни амалга оширгандан сўнг оладилар. Электрон визаларни олиш учун аризани кўриб чиқишга даъвогарлар халқаро миқёсда тан олинган электрон тармоқлар орқали электрон ишлов бериш учун 50 АҚШ доллари тўлашлари керак ва ариза рад этилган тақдирда, ушбу миқдор ариза берувчига қайтарилмайди[10].

Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2018 йил 4 июлдаги ПК-3836-сонли “Ўзбекистон Республикасига хорижий фуқароларнинг кириш тартибини оптималлаштиришга доир қўшимча чора-тадбирлар тўғрисида” қарорига мувофиқ, 2018 йил 15 июлдан электрон визалар бериш тизими (<https://e-visa.gov.uz/>) ишга туширилган [11].

4-расм. Ўзбекистон Республикасининг электрон визаси расмий портал бош саҳифаси

Манба: <https://e-visa.gov.uz/>

Электрон виза Ўзбекистон Республикасига киришни расмийлаштиришнинг соддалаштирилган тартиби ўрнатилган хорижий давлат фуқароларига берилади [12].

Асосий муаммолардан бири, виза олмоқчи бўлган фуқаро носозликлар туфайли маълумотлар киритиш майдончасини тўлдиролмайди, сабаби 1 босқич бўлган

фуқаролик, ҳужжат тури, виза шакли ва ташриф буюриш мақсади каби ахборотларни печат қилиб киритишни иложи ҳам, рўйхатдан танлаш имкони ҳам мавжуд эмас (5-расм).

5-расм. Ўзбекистон Республикасининг электрон визаси расмий портал e-visa учун мурожаат саҳифаси

Манба: <https://e-visa.gov.uz/application>

Ушбу ноқулайликдан, сайт электрон виза олиш учун ишлатишга яроқсиз, деган хулосага келиш мумкин.

Бундан ташқари, Ўзбекистон Республикаси ташқи ишлар вазирлигининг интерактив консуллик хизмати веб-саҳифаси ҳам мавжуд бўлиб, мамлакатимизга ташриф буюрмоқчи бўлган фуқароларининг консуллик масалалари бўйича саволларига жавобни тезлаштириш ва ёрдам беришга қаратилган. Саҳифада, Ўзбекистоннинг хориждаги ваколатхоналарига мурожаат этиб, консуллик хизматида тўлдириш талаб қилинадиган керакли сўровномаларни интерактив усулда бажариш хизмати ва бошқа хизматлар жойлаштирилган [13].

Сайтнинг асосий камчиликларидан бири унда қуйидаги талаблар [14] мажбурий этиб белгиланган.

- Фойдаланилаётган Интернет-браузер 128-битлик шифрлашни таъминлаши лозим;
- Windows Internet - браузеридан фойдалансангиз, унинг намунаси 7.0 ёки ундан юқори бўлиши лозим;
- Mozilla Firefox Internet – браузеридан фойдалансангиз, унинг намунаси 3.0 ёки ундан юқори бўлиши лозим;
- Opera Internet - браузеридан фойдалансангиз, унинг намунаси 10 ёки ундан юқори бўлиши лозим;
- Сайт маълумотларининг экранда тўғри кўриниши учун браузерга JavaScript дан фойдаланишга рухсат бериш керак;
- Тўлдирилган анкетани кўриш ва босмалаш учун компьютерингизда Adobe Acrobat Reader дастурининг 5.0 ёки ундан юқори намунаси ўрнатилган бўлиши керак.

Сайт интерактив эмас, фойдаланиш ноқулайликлар мавжуд. Юқорида келтирилган мисоллардан билиш мумкинки, бошқа сайтларга нисбатан қўлланилувчилар учун фойдаланиш имконияти чегараланган. Имло хатоларидан ҳам холи эмас, ваҳоланки расмий порталларда имло хатолари мавжудлиги, уларнинг ишончлилики дажасини туширади.

Хулоса ва таклифлар

Ўрганилган назарий ахборотлар ва хорижий давлатларнинг амалий фаолияти таҳлилидан олинган хулосалар натижасида мамлакатимизда электрон визаларни татбиқ этилишида таклиф этилаётган порталда камчиликлар бор деган хулосага келиш мумкин. Хорижий мамлакатлар тажриба асосида бериладиган асосий таклифлар қуйидагиларда ўрин олган.

1. Визаларга ариза қабул қилинишининг ягона дарча саналмиш, Ўзбекистон Республикасининг электрон визаси расмий портал e-visa учун мурожаат саҳифасидаги

камчилик ва хатоликлар бартараф этилиши лозим. Акс ҳолда, сайт фойдаланишга яроқсиз ҳисобланади. Яъни маълумотлар киритиш майдончаларида танлаш ёки печат қилиб киритиш имкониятлари яратилиши лозим.

2. Windows Internet-brauzeri намунаси 7.0 ёки ундан юқори бўлиши лозимлиги, Mozilla Firefox Internet - браузерери намунаси 3.0 ёки ундан юқори бўлиши лозимлиги, Opera Internet – браузеридан фойдалансангиз, унинг намунаси 10 ёки ундан юқори бўлиши лозим ёки бошқа белгиланган шартлар, ушбу хизматдан фойдаланишга эҳтиёжи бўлганлар сони кескин камайишига сабаб бўлиши, ёки қийинчилик туғдириши мумкин. Сайт яратувчилар ундан фойдаланувчиларнинг барча сегментларига мос бўлиши лозимлигини инобатга олишлари зарур. Сайтни фойдаланувчининг браузерери, шахсий компютерида ўрнатган Windows дастурининг эски авлодларига ҳам мослаштириши керак.

Юқоридаги таклифлардан келиб чиққан ҳолда, электрон виза сайтидаги рақамли тафовутларни бартараф этиш қуйидаги муаммоларни ҳал қилишга кўмак бўлади:

1. Мамлакатда турислар оқими ошиши.
2. Мавсумийлик муаммосининг олдини олиш
3. Рақамли туризм тармоғини ривожлантириш.

Фойдаланилган адабиётлар

1. Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2020 йил 5 октябрдаги ««Рақамли Ўзбекистон – 2030» стратегиясини тасдиқлаш ва уни самарали амалга ошириш чоратadbирлари тўғрисида»ги ПФ-6079-сонли фармони.

1. https://www.researchgate.net/publication/335685605_Impact_of_E-visas_on_Traditional_Travel_Authentication_and_Tourism

2. Kalbaska, N., Janowski, T., Estevez, E., & Cantoni, L. (2017). When digital government matters for tourism. A stakeholder analysis. Information Technology & Tourism (JITT), 17(3), 315-333.

3. Kalbaska, N., Janowski, T., Estevez, E., & Cantoni, L. (2016). E-Government relationships framework in the tourism domain. A first map. In Information and Communication Technologies in Tourism 2016 (pp. 73-86). Springer, Cham.

4. https://www.researchgate.net/publication/335685605_Impact_of_E-visas_on_Traditional_Travel_Authentication_and_Tourism

5. Djuraeva Z. T., Khurramov O. K. Specialty of the usage of electronic marketing in tourism //International Scientific and Practical Conference World science. – ROST, 2015. – Т. 4. – №. 4. – С. 61-65.

6. Ibragimov, Nutfillo Salimovich (2020) "“DIGITAL DIVIDE” AS A FACTOR OF DESTINATION COMPETITIVENESS OF UZBEKISTAN’S TOURISM SPHERE," Central Asian Problems of Modern Science and Education: Vol. 2020 : Iss. 3 , Article 12.

7. <https://www.booking.com/>

8. <http://www.airbnb.com/>

9. <https://www.tajembassy.ru/ru/konsulstvo/vizovye-voprosy/elektronnaya-viza-respubliki-tadzhikistan>

10. <https://uzbektourism.uz/uz/newnews/view?id=49>

11. <https://e-visa.gov.uz/>

12. <http://evisa.mfa.uz/consul/?page=main>

13. http://evisa.mfa.uz/evisa_uz/?action=default.php